

RAPORTARE ȘTIINȚIFICĂ

FAZA DE EXECUȚIE NR. 2

CU TITLUL . *Digitalizarea patrimoniului cultural alimentar. Regiunea Bacău – eCULTFOOD*

Avizat,

Coordonator

Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

Reprezentant Legal

Prof. univ. dr. ing. Carol Schnakovszky

Director de proiect

Lect.univ.dr. Petronela Savin

Partener 1

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași

Reprezentant Legal

Prof. univ. dr. Mihaela Onofrei

Responsabil de proiect P1

Conf.univ.dr. Diana Trandabăț

Agent Economic

Asociația Culturală „Artă-Tradiții-Patrimoniu Fără Frontiere”

Reprezentant Legal

Prof. dr. Dorel Nistor

Responsabil de proiect

Prof. dr. Dorel Nistor

Raportul științific și tehnic

PN-III-P2-2.1-BG-2016-0390 *Digitalizarea patrimoniului cultural alimentar. Regiunea Bacău – eCULTFOOD*

Contract de finanțare nr. 126 BG/2017

DURATA: 1.09.2017-30.09.2018

Obiectiv general: realizarea *Atlasului etnolingvistic audiovizual al patrimoniului cultural alimentar al județului Bacău*, sub forma unei baze de date complexe care să cuprindă rezultatele cercetării de teren și ale documentației științifice privind tradițiile cultural-alimentare din regiune.

REZUMATUL ETAPEI

Etapa 2 - CREAREA RESURSEI DE PATRIMONIU IMATERIAL CU PRIVIRE LA ALIMENTAȚIE

Au fost îndeplinite 100% obiectivele etapei, depășindu-se rezultatele estimate cu 22 lucrări științifice, prezentate la conferințe naționale și internaționale, și 9 lucrări publicate.

Rezultate preconizate: 3 vizite de lucru, 5 lucrări prezentate la manifestări științifice, 5 lucrări publicate, 1 bază de date, 1 stagiu de practică.

Rezultate realizate:

3 vizite de lucru, 2 workshopuri organizate, 27 lucrări prezentate la manifestări științifice, 14 lucrări publicate, 1 bază de date, 1 stagiu de practică.

Activități

2.1. Conectarea expertizei universitare cu nevoile agentului economic D – Activități suport (1.01.17-30.12.2017)

Coordonator (CO) – UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU

Au fost organizate 3 vizite de lucru ale echipelor partenere (două la Iași și una la Bacău), prilej cu care au fost realizate și două workshopuri, pentru a se regla activitatea de creare a produsului

științific în funcție de nevoile agentului economic.

Partener (P1) – UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” IAȘI

Membrii echipei P2 au participat la cele 3 vizite de lucru în vederea conectării expertizei universitare cu nevoile agentului economic.

Partener (P2) – ASOCIAȚIA CULTURALĂ „ARTĂ-TRADIȚII-PATRIMONIU FĂRĂ FRONTIERE”

Membrii echipei Agentului economic au participat la toate vizite de lucru, inclusiv, la workshopuri, pentru a-și prezenta opinia în legătură cu produsul științific.

2.2. Efectuarea anchetelor după metodologia convenită– A3 – Dezvoltare experimentală (1.01-30.10.2017)

Coordonator (CO) – UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU

Au fost efectuate anchete în 34 de localități reprezentative pentru diversitatea geoculturală a regiunii. În plus, ca urmare a intenției de a asigura o continuitate a proiectului în raport cu atlasele etnografice românești, s-a avut în vedere ca rețeaua de puncte eCULTFOOD să includă și puncte din rețeaua *Atlasului Etnografic Român* pentru județul Bacău.

La realizarea anchetelor, s-a utilizat chestionarul și interviul de tip semidirectiv, centrat, în principal, pe producerea de etnotexte referitoare la principalele elemente de cultură alimentară.

2.3. Cercetarea materialului audiovideo– A3 – Dezvoltare experimentală (1.11-30.12.2017)

Coordonator (CO) – UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU (1.03-30.12.2017)

Materialul lingvistic (sub forma înregistrărilor video) a fost arhivat pe suporturile de stocare digitale din arhiva eCULTFOOD. Au fost asistate activitățile de editare a materialului video.

Partener (P1) – UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” IAȘI

Echipele de digitalizare în colaborare cu echipa de colectare realizează procesul de stocare și editare.

2.4. Organizarea materialului în baze de date– A3 – Dezvoltare experimentală (1.05-30.12.2017)

Coordonator (CO) – UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU

A fost stabilit un sistem de codificare a răspunsurilor obținute în timpul anchetelor, pentru ca acestea să poată fi introduse în baza de date a proiectului incluzând parametri de bază precum: localitate, termen/noțiune documentată.

Partener (P1) – UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” IASI

Echipa de digitalizare a realizat procesul de codificare a materialului video.

2.5. Adnotarea materialului– A3 – Dezvoltare experimentală (1.11-30.12.2017)

Coordonator (CO) – UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU

A fost adnotat materialul cu scurte comentarii de prezentare, rezultate ale documentării științifice din surse etnologice, istorice, lingvistice etc.

Partener (P1) – UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” IASI

Echipa de digitalizare a asistat procesul de adnotare a materialului video în lumina concepției asupra produsului informatic.

2.6. Organizarea unui stagiu de practică – D – Activități suport

Coordonator (CO) – UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU

S-a realizat primul stagiu de practică la agentul economic cu câte 15 de studenți masteranzi de la Universitatea "Vasile Alecsandri" din Bacău.

Partener (P2) – ASOCIAȚIA CULTURALĂ „ARTĂ-TRADIȚII-PATRIMONIU FĂRĂ FRONTIERE”

Agentul economic a asigurat condițiile derulării stagiului de practică

1.7. Diseminare și sustenabilitate – D – Activități suport (1.10-30.12.2017)

Coordonator (CO) – UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU

Pentru a se capta atenția comunității de cercetare, s-au prezentat 13 lucrări la manifestări științifice, s-au publicat 8 lucrări științifice, s-a realizat 1 bază de date cu elementele de patrimoniu imaterial, s-a organizat 1 stagiu de practică și 1 workshop.

Partener (P1) – UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” IASI

Au fost prezentate 14 lucrări la manifestări științifice și au fost publicate 6 articole științifice, s-a organizat 1 workshop.

DESCRIEREA ȘTIINȚIFICĂ ȘI TEHNICĂ DETALIATĂ A ETAPEI a II-a

Activități

1.1. Conectarea expertizei universitare cu nevoile agentului economic – D – Activități suport (1.01.17-30.12.2017)

În perioada 1.01.17-30.12.2017, au fost organizate 3 vizite de lucru ale echipelor partenere (două la Iași și una la Bacău), prilej cu care au fost realizate și două workshopuri, pentru a se regla activitatea de creare a produsului științific în funcție de nevoile agentului economic.

Prima vizită de lucru a avut loc la Iași, la Universitatea “Alexandru Ioan Cuza”, pe 18 mai 2017, în cadrul căreia a fost organizat workshopul - *Valorificarea Tehnologiilor Limbajului în Context European (EU-TEH'17)*. A doua vizită de lucru s-a realizat, de asemenea, la Iași, în data de 29.09.2017, prilej cu care s-au discutat parametrii de editare ai materialelor video și foto. Ultima întâlnire s-a realizat în data de 2 noiembrie 2017, la

Universitatea “Vasile Alecsandri” din Bacău, prilej cu care a fost organizat workshopul *Patrimoniul cultural imaterial în era digitală. Limite și provocări*, în cadrul Colocviului Plurilingvism și interculturalitate ediția a VIII-a, 2 noiembrie 2017, „Sfârșitul utopiei”? Exil, migrație, interculturalitate.

2.2. Efectuarea anchetelor după metodologia convenită– A3 – Dezvoltare experimentală (1.01-30.10.2017)

Anchetele de teren s-au desfășurat pe parcursul unui an calendaristic (noiembrie 2016-octombrie 2017), urmărind să surprindă meniurile tradiționale, codurile și comportamentele culturale legate de alimentație ale locuitorilor județului Bacău. În primele 9 luni, au fost investigate, prin cel puțin o descindere în teren, toate cele 34 de localități prevăzute a fi anchetate după criteriul reprezentativității pentru diversitatea geoculturală a regiunii. În ultimele 3 luni de anchetă, au fost revizitate localitățile cele mai interesante și ofertante din punct de vedere științific. Au fost deja arhivate documente audiovizuale care au înregistrat situații de comunicare reale, sub formă de dialog, cu 100 de informatori din cele 34 de localități din județul Bacău, pe care le prezentăm în ordinea cronologică a vizitării lor: Frumușelu (Glăvănești), Glăvănești (Glăvănești), Muncelu (Glăvănești), Ludași (Balcani), Balcani (Balcani), Rățeni (Balcani), Buda (Blăgești), Apa Asău (Asău), Valea Mică (Roșiori), Gioseni (Gioseni), Galbeni (Nicolae Bălcescu), Bălăneasa (Livezi), Mănăstirea Cașin (Cașin), Cașin (Cașin), Blidari (Căiuți), Pârjol (Pârjol), Berești (Sascut), Somușca (Cleja), Țardenii Mici (Blăgești), Chetriș (Tamași), Prăjești (Prăjești), Faraoani (Faraoani), Pustiana (Pîrjol), Mălosu (Lipova), Dumbrava (Gura Văii), Vâlcele (Târgu-Ocna), Răchitiș (Ghimeș-Făget), Berzunți (Berzunți), Scurta (Orbeni), Pâncești (Pâncești), Răstoaca (Răcăciuni), Pâncești (Sascut), Sascut-Sat (Sascut), Oituz (Oituz).

Metodologia cercetării propuse de proiectul e-CULTFOOD este una interdisciplinară, combinând metodele științelor socioumaniste cu cele ale tehnologiei informației. Principala metodă utilizată în punerea în valoare a elementelor de patrimoniu alimentar este cea a anchetei de teren, realizată pe baza experimentului etnologic, a interviului tematic de tip semidirectiv și a observației participative. În al doilea rând, identificând în Fondurile Arhivelor de Folclor documente etnografice despre alimentația tradițională din județul Bacău, au fost efectuate cercetări de teren experimentale în satele de proveniență a acestor documente. Astfel, s-a încercat surprinderea unei dinamici a alimentației tradiționale regionale și, totodată, s-a analizat modul în care funcționează aceleași tehnici/metode de cercetare în contexte istorice, socio-culturale, teoretice și ideologice diferite; cu alte cuvinte, s-a reflectat asupra gradului de dependență a discursului etnografic de toți acești factori contextuali.

2.3. Cercetarea materialului audiovideo– A3 – Dezvoltare experimentală (1.11-30.12.2017)

Au fost arhivate documente audiovizuale care au înregistrat situații de comunicare reale, însumând 727 GB, 15.127 fișiere, 209 foldere.

Pentru documentarea elementelor de patrimoniu alimentar, s-au utilizat tehnicile video și foto. S-au obținut două tipuri de filmări: unele care înregistrează un discurs evocativ referitor la preparatele tradiționale, informatorii prezentând din memorie rețete, obiceiuri, coduri alimentare, și unele care înregistrează un discurs procedural al realizării pe loc a unui preparat considerat reprezentativ pentru cultura alimentară locală. Înregistrările foto au prezentat cadre panoramice cu localitatea investigată, imagini cu gospodăria informatorului, cu spațiile de pregătire și cu cele de depozitare a alimentelor, cu instrumentele și instalațiile

alimentare, reprezentări ale etapelor realizării preparatelor culinare și ale preparatelor în forma finală, precum și imagini cu informatorul sau grupul de informatori, în diferite situații de comunicare. În fiecare punct anchetat, fiecare subiect-temă a fost documentat prin înregistrări video și foto, dublate de un text reprezentând transcrierea literalizată a comunicării din clip.

Materialul (sub forma înregistrărilor video și a fotografiilor) a fost arhivat pe suporturile de stocare digitale din arhiva eCULTFOOD. Echipa de digitalizare, în colaborare cu echipa de colectare, a realizat procesul de stocare și editare.

Pentru o mai bună arhivare și stocare în baza de date, fișierele audio-vizuale rezultate din anchete necesită o serie de editări, cum ar fi subtitrări, editare sonoră, crearea de slideshow-uri, inserări de text și sunet, care vor fi prezentate mai jos. Toate editările au fost făcute astfel încât să nu modifice în niciun fel discursul, deoarece rolul lor este de a facilita înțelegerea acestuia, dar fără a-i știrbi din autenticitate.

Editorul Video Wondershare Filmora

Există o varietate de instrumente care pot fi utilizate pentru editarea documentelor video și foto. După ce au fost analizate caracteristicile și funcțiile sale, editorul video Wondershare Filmora¹ a fost selectat pentru procesul de editare a documentelor colectate pe parcursul anchetelor efectuate pe teren.

Editorul video Wondershare Filmora este un software cunoscut de editare video pentru utilizatorii de Windows, Mac, iOS și Android. Utilizatorii care nu au sau au mai puțină experiență în editarea videoclipurilor pot face videoclipuri profesionale utilizând acest editor video. Asemenea majorității instrumentelor de editare video, Filmora permite modificarea și personalizarea videoclipurilor. Pentru a crește impactul videoclipurilor asupra publicului țintă, Filmora oferă o serie de funcționalități: decuparea, eliminarea, divizarea, combinarea, rotirea, raportul de aspect, modificarea nuanțelor, viteza, luminozitatea, contrastul, saturația, precum și filtre, grafică în mișcare, suprapuneri, titluri, tranziții, PIP etc. De asemenea, pentru o mai mare flexibilitate, Filmora oferă posibilitatea de a exporta videoclipul într-o multitudine de formate video, să îl distribuie pe YouTube, Facebook, Vimeo sau să îl exporte pe calculator.

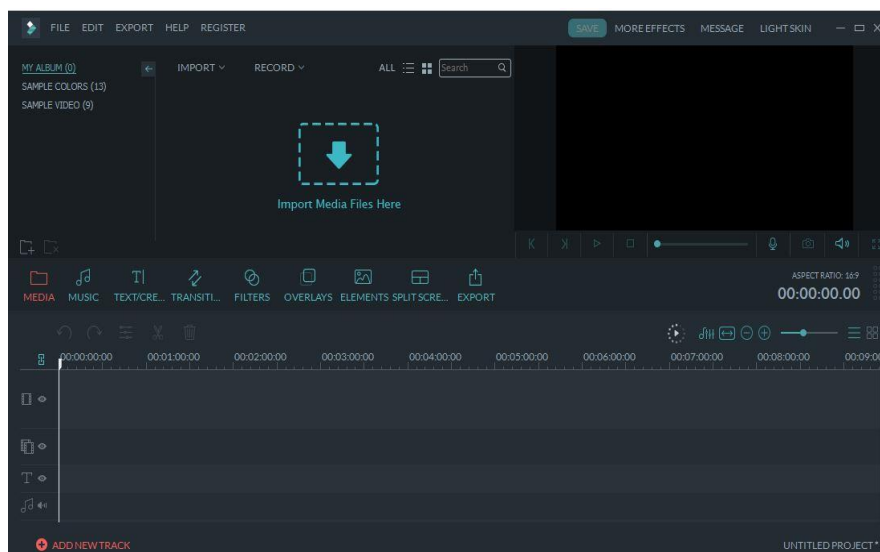

Figura 1. Interfața editorului video Wondershare Filmora

¹ Editorul video Wondershare Filmora poate fi descărcat de pe site-ul: <https://filmora.wondershare.com/>.

Cu o interfață de utilizare clară și accesibilă atât pentru editarea de bază, cât și pentru cea avansată (Figura 1), Filmora oferă două opțiuni pentru editarea videoclipurilor în modul Easy și modul Full Feature. Interfața de editare în modul Easy este intuitivă, deoarece permite utilizatorilor să importe video, să selecteze tema și muzica, să previzualizeze și să exporte videoclipul, în timp ce în modul Full Feature există instrumentele de editare avansate amintite mai sus.

Filmora este o aplicație software gratuită, care adaugă o marcă imprimată pe videoclipuri; acest lucru poate fi eliminat dacă utilizatorul alege să plătească pentru versiunea sa (în plus, versiunea plătită vine cu mai multe caracteristici). Versiunea utilizată a editorului video Wondershare Filmora pentru editarea documentelor din cadrul proiectului eCULTFOOD este versiunea 8.3.0.

Editarea video

Editarea videoclipurilor înregistrate în timpul anchetelor s-a realizat pentru două tipuri de rețete: în prima fază, sunt procesate rețetele pregătite în timpul anchetei și apoi, rețetele care sunt evocate de către informatori din proprie inițiativă sau ca rezultat al întrebărilor cercetătorilor.

Odată ce toate filmările au fost ordonate pe rețete sau etape de rețete, clipurile video cu rețete sau feluri de mâncare pregătite în timpul anchetei, sunt editate folosind editorul Wondershare Filmora. Fiecare rețetă video pregătită are un slide de început (o imagine de debut), care este reprezentat de o fotografie a preparatului în forma finală, de obicei situat pe masă. Acest slide conține numele preparatului, precum și numele satului și județul (*Bacău*) unde acesta a fost gătit. Fontul folosit pentru text este *Roboto-Bold* (font de 50 până la 80 pt), în timp ce pentru numele localității, se folosește *Roboto-Thin Bold* (32 pt) și animația aleasă pentru text este *Linear Wipe*.

Tranzițiile care leagă etapele de preparare a alimentelor sunt de tip *Morph*, iar la sfârșitul filmului a fost inclus un slide final care prezintă detalii despre proiectul eCULTFOOD (PN-III-P2-2.1-BG-2016-0390 *Digitalizarea patrimoniului cultural alimentar. Regiunea Bacău - eCULTFOOD*) cu font *Roboto-Medium Italic*, 20 pt și o animație de tip *Zoom In*.

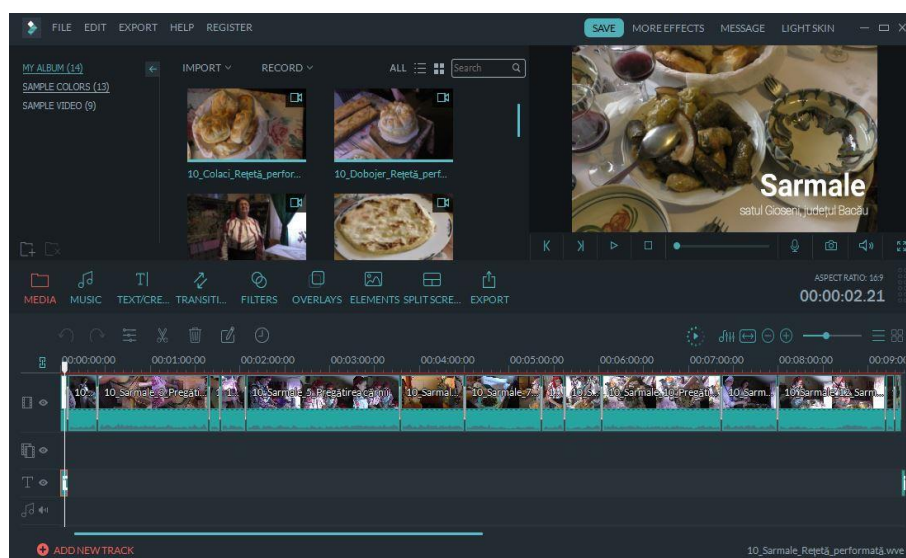

Figura 2. Editarea unui video al unui preparat pregătit în momentul anchetei

De exemplu, pentru rețeta de *sarmale*, etapele se referă la pregătirea frunzelor, pregătirea urluielii, călirea legumelor, pregătirea cărnii, pregătirea umpluturii, adăugarea

bulionului și a ouălor în umplutură, pregătirea oalei, înfășurarea sarmalelor în frunze de varză și de viță-de-vie și fierberea lor. Toate aceste etape de preparare a produsului sunt legate între ele folosind tranzițiile menționate și sunt ancorate cu un început (un slide de deschidere numit *opener*) și un sfârșit (un slide de final care poartă numele de *end credit*), așa cum se vede în figura 2.

Rețetele evocate nu implică mai mult de câțiva pași de lucru, iar editarea lor nu necesită atât de mult efort și timp ca în cazul rețetelor pregătite pe loc. Există multe asemănări între editările video ale mâncărilor pregătite și cele ale rețetelor evocate din memorie.

Pentru început, se folosește același slide de deschidere, dar imaginea selectată este aceea a informatorului care prezintă rețeta din amintirile. Fontul folosit pentru numele preparatului și locației rămâne același (fontul *Roboto-Bold*, între 50 și 80 pt și fontul *Roboto-Thin Bold*, 32 pt), precum și animația pentru text (cea de tip *Linear Wipe*). Pentru a nu crea impresia discursurilor întrerupte, tranzițiile utilizate între slide-ul de deschidere și rețetă, respectiv între rețetă și slide-ul final este cel de tip *Evaporated 2*. De asemenea, videoclipul se finalizează cu un slide de încheiere, care conține informații despre proiectul în desfășurare, marcate cu fontul *Medium Italic* 20 pt și o animație *Zoom In*.

Editarea foto

Editarea fotografiilor este un prim pas în realizarea unui colaj de imagini care evidențiază toți pașii de pregătire a rețetelor (o rețetă gata pregătită, în cazul în care videoclipul a fost anterior editat așa cum s-a prezentat mai sus). Așadar, pentru feluri de mâncare pregătite, s-au realizat o serie de fotografii care arată toate etapele de preparare.

Pentru fiecare imagine care prezintă o etapă de pregătire, se adaugă un text scurt care descrie procedurile de pregătire folosind fontul *Roboto-Bold*, 32 pt și animația *Linear Wipe* pentru text. Tranzițiile între aceste etape sunt aceleași cu cele ale rețetelor evocate, și anume *Evaporated 2*. Colajul de fotografii al preparatului se deschide cu un slide inițial, adică o imagine a felului respectiv de mâncare la care se adaugă textul asociat (numele preparatului, localitatea și județul), cu fontul *Roboto-Bold*, între 50 și 80 pt, și fontul *Roboto-Thin Bold*, 32 pt, animație *Linear Wipe*, și se încheie cu un slide de final cu informații despre proiectul eCULTFOOD și despre piesa sonoră introdusă, detalii marcate cu font *Roboto-Mediu*, 18 respectiv 20 pt și animație *Linear Wipe*.

Muzica aleasă pentru fundal nu este una aleatorie: *Doina ciobănească* de *Vrânceanu Vasile* (născut în 1950), în localitatea Berzunți, județul Bacău (înregistrată la 26.06.17). Cântecele a fost primit în timpul anchetelor și supus micilor modificări în timpul editării colajelor de imagini, în ceea ce privește volumul și intensitatea.

Imaginea de mai jos prezintă colajul de imagini pentru preparatul *colaci*, care cuprinde un slide de deschidere cu numele preparatului și locația înregistrării acestuia, fotografiile cu etapele de pregătire și textul introdus pentru fiecare etapă, un credit final cu detaliile ale proiectului și ale muzicii selectate pentru fundal.

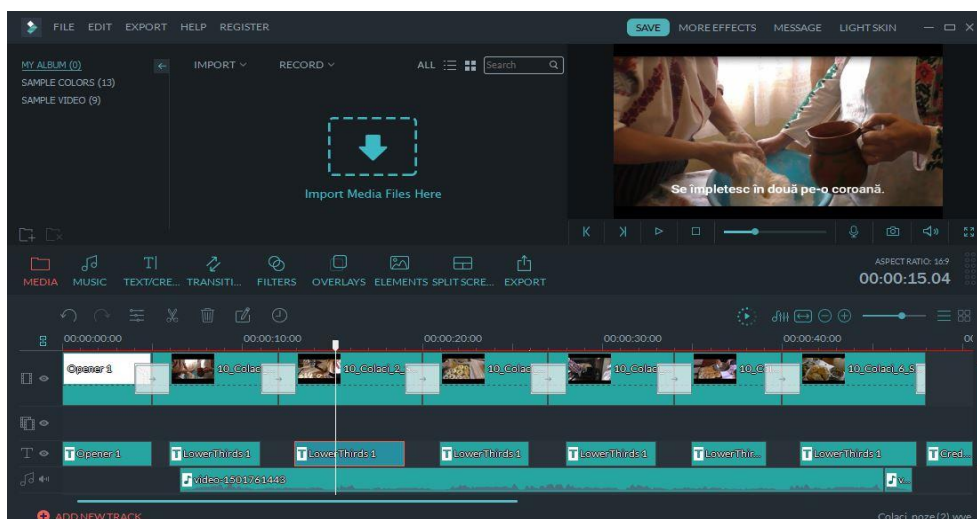

Figura 3. Editarea colajului de fotografii pentru preparatul colaci

În afară de imaginile cu preparatele și cu etapele pregătirii lor, pe parcursul anchetelor au fost realizate fotografiile cu diferite ingrediente, folosite sau nu, fotografiile cu feluri de mâncare gata pregătite, fotografiile cu bucătăria și diferite ustensile și vase, fotografiile cu casa gazdei, cu cercetătorii, informatorii, colaboratorii care au participat la anchetă, fotografiile cu localitatea în care a avut loc ancheta etc. Editarea acestora include adăugarea de text pentru numele felului de mâncare (sau a vasului, ustensilei, gazdei etc., în funcție de fotografia care urmează a fi editată) și pentru localitatea aferentă.

2.4. Organizarea materialului în baze de date– A3 – Dezvoltare experimentală (1.05-30.12.2017)

A fost stabilit un sistem de codificare a răspunsurilor obținute în timpul anchetelor, pentru ca acestea să poată fi introduse în baza de date a proiectului incluzând parametri de bază precum:

localitate, termen/noțiune documentată.

În urma activității de anchetă, s-au conturat deja trei mari categorii de conținuturi colectate: un repertoriu de rețete, un repertoriu de discursuri despre coduri și comportamente alimentare și un ansamblu de informații despre situația de anchetă.

Prima categorie, repertoriul de rețete rezultate din anchetă, va fi organizată sub titlul BUCATE DIN BĂTRÂNI, incluzând înregistrări audio-video, fotografiile și texte. La nivelul acestui conținut, vor putea fi făcute căutări realizate după următoarele criterii: *Denumirea preparatului*, *Categoria generală* (alimente, băuturi), *Categoria specifică* (mâncăruri pe bază de plante, carne, ou, lapte; băuturi alcoolice și nealcoolice), *Ingredientul de bază* (grâu, porumb, cânepă, carne etc.), *Stadiul de prelucrare a ingredientului principal* (boabe decorticate, boabe pisate, făină, știulete etc.), *Instrumentele de pregătire* (piuă, chilug, sită, vas de frământat, fund, sucitor etc.), *Prezența agentului de transformare* (drojdie, praf de copt, plămădeală, cheag etc.), *Ingredientele secundare* (miere, zahăr, sare, nucă, ouă, lapte etc.), *Prezența umpluturii* (cu sau fără umplutură), *Procesul preparării* (fierbere, coacere, frigere, prăjire, încălzire, scoacere, sărare etc.), *Agentul preparării* (foc, sare, saramură, oțet), *Mediatorul preparării* (apă, aer, fum, grăsime, lapte etc.), *Instrumente pentru preparare* (oală, ceainic, tavă, ciur etc.), *Instalații* (plită, cuptor, chiostii, lozniță etc.), *Caracterul lent/rapid*, *Preparat de post/fruct*, *Marcarea ritualică* (cotidian, ritualic), *Cultul religios* (ortodox, catolic), *Contextul preparării* (ciclul familial, ciclul calendaristic), *Referința*

documentară (atestarea rețetei în monografii, ex. Lupescu, Pamfile etc.), *Definiția* (prezentă în dicționare), *Prezența în frazeologisme* (expresii, locuțiuni, proverbe, ziceri etc).

A doua categorie de conținuturi este reprezentată de un repertoriu de discursuri despre coduri și comportamente alimentare, fiind puse sub eticheta (PE)TRECERI ȘI AJUNURI. Și în cazul acestei categorii, avem de-a face cu cele trei tipuri de documente: clip, fotografie și text. Aceste conținuturi vor putea fi accesate după filtre precum: *Caracterul ritualic/cotidian*, *Cultul religios*, *Contextul performării*.

A treia categorie de conținuturi poartă denumirea de OAMENI ȘI GUSTURI și este alcătuită dintr-un ansamblu de texte și informații despre situația de anchetă, fiind compusă din documente audio-video, foto și text. Aceste informații sunt organizate astfel: *Cod localitate*, *Localitate*, *Comună*, *Data investigării*, *Casă*, *Bucătărie*, *Alte spații de preparare și depozitare*, *Informatori*, *Anul nașterii*, *Cercetători*, *Persoană-mediator*, *Grupul de anchetă*.

Toate aceste conținuturi vor sta la dispoziția utilizatorilor site-ului, permițându-se atât publicului larg, cât și utilizatorului specializat accesul la toate documentele, în funcție de interesele de cunoaștere.

2.5. Adnotarea și transcrierea materialului– A3 – Dezvoltare experimentală (1.11-30.12.2017)

A fost adnotat materialul cu scurte comentarii de prezentare, rezultate ale documentării științifice din surse etnologice, istorice, lingvistice etc. Echipa de digitalizare a asistat procesul de adnotare a materialului video, în lumina concepției asupra produsului informatic.

Interviurile rezultate au fost ascultate și transcrise. Textualizarea a respectat criteriile de acuratețe a redării discursului, dar, în același timp, a urmărit accesibilizarea conținutului unor categorii cât mai diverse de cititori, prin utilizarea, în redarea particularităților dialectale, numai a literelor alfabetului limbii române. În transcrierea discursului oral, ne-am condus după principiul redării particularităților dialectale numai cu ajutorul literelor alfabetului limbii române, respectând normele generale ale ortografiei actuale; astfel, sunetul [î] s-a scris *î* la începutul și finalul cuvintelor – în interior, în situații de derivare sau compunere – și *â*, în interiorul cuvintelor (după regula generală); pentru sunetele africizate [ș], [ž] (consoane alveo-palatale, cu o rostire ușor posterioară), s-a preferat scrierea cu literele specifice limbii literare, de obicei, *ce/ci* și *ge/gi*; pentru stadiile finale de palatalizare a labialelor și labio-dentalelor redade prin sunetele [k], [g], [ń], s-a preferat scrierea cu ajutorul grupurilor de litere *che/chi*, (ex. *chicior*) *ghe/ghi* (ex. *ghițâl*) și, respectiv, cu ajutorul literei *n* (ex. *nireasă*).

2.6. Organizarea unui stagiu de practică – D – Activități suport

O modalitate de asigurare a sustenabilității proiectului a reprezentat-o realizarea de către studenții-masteranzi a unui stagiu de practică în cadrul Asociației Culturale „Artă-Tradiții-Patrimoniu fără Frontiere” din Bacău. Stagiul de practică, cu o durată de 120 de ore, s-a desfășurat între 20.02.2017 și 28.05.2017, finalizându-se cu susținerea unui portofoliu pentru a se obține un certificat de participare la stagiul și 8 credite transferabile. Au absolvit următorii 15 studenți de la programul de master „Cultură și literatură română” al Facultății de Litere din cadrul Universității „Vasile Alecsandri”: Balții V. Simona-Elena, Bobocea N. Vasilica, Cânu I. C. Silvia-Anamaria, Budău Claudia, Chirilă F. Andreea-Alexandra, Turcu M. Răzvan-Florin, Avrămia I. Maria-Minodora, Bornaz G. Diana-Georgiana, Botezatu I. A. Ana-Maria, Brașoveanu V. Carla, Chirilă C. Cătălina, Gheorghică D. Roxana-Liliana, Parasca M. Anca-Nicoleta, Silitră I. Crina-Ioana, Șorici D. Simona-Florentina.

Acești studenți au participat atât la producerea datelor despre patrimoniul alimentar local, cât și la implementarea strategiilor de educație culturală la nivelul asociației-partener, constituind un vector important de diseminare a elementului de inovație pe care îl propune proiectul. Au fost organizate, în cadrul stagiului de practică, două workshopuri: *Cultura în acțiune. Lecție de antreprenoriat*, pe 17 martie 2017, și *Cultura în acțiune. Workshop de scriere de proiecte*, pe 21 aprilie 2017.

2.7. Diseminare și sustenabilitate – D – Activități suport (1.10-30.12.2017)

O modalitate importantă de diseminare a rezultatelor proiectului o reprezintă social-media, pagina de facebook a proiectului având actualmente 683 de aprecieri, ceea ce reprezintă un nivel de vizibilitate destul de ridicat.

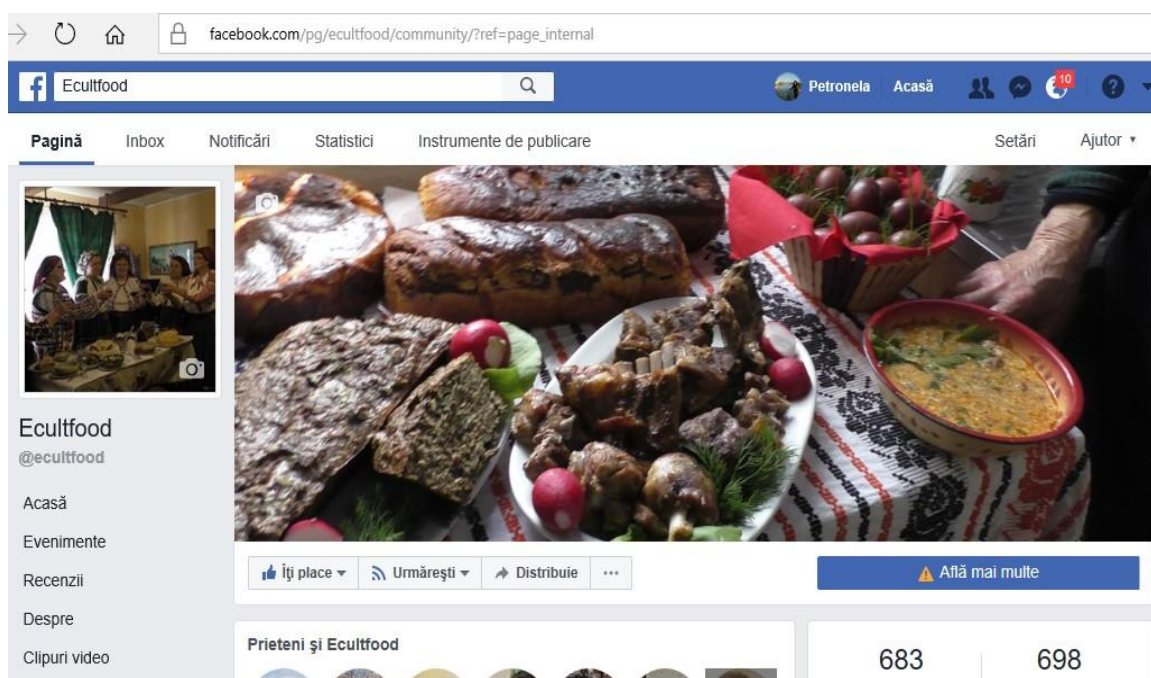

Figura 4. Pagina de Facebook a proiectului eCULTFOOD
(<https://www.facebook.com/ecultfood/>)

Utilizarea social media nu reprezintă numai un mijloc de diseminare a rezultatelor proiectului, ci și un mecanism de implicare a cetățenilor în construirea, conservarea și promovarea patrimoniului cultural băcăuan. Promovarea experiențelor de cercetare și a rezultatelor obținute în social-media a avut drept consecință schimbarea opticii echipei în relație cu terenul de cercetat. Relația cu informatorii nu se sfârșește odată cu părăsirea punctului de anchetă, ci continuă pe pagina social media a proiectului, fiindcă aceștia pot oricând completa informațiile, adăuga comentarii, intervenind atunci când cred că ar fi cazul și, deci, schimbând maniera de interrelaționare cu cercetătorul. Am înregistrat și existența unei categorii a informatorilor virtuali care confirmă sau transmit informații ce pot fi analizate și verificate de către cercetător. Astfel, cercetarea se realizează într-o manieră mai puțin canonică, totul existând într-o formă deschisă, cercetătorul și informatorul fiind deopotrivă generatori de informație și de cunoaștere.

În momentul în care baza de date a proiectului, *Atlasul etnolingvistic audiovizual al patrimoniului cultural alimentar al județului Bacău*, va fi postată pe internet, ea va intra într-

un circuit care va include un public foarte larg, ceea ce duce la crearea de rețele interumane, amplificând astfel ecurile proiectului.

Baza de date care se va converti în *Atlasului etnolingvistic audiovizual al patrimoniului cultural alimentar al județului Bacău* este în curs de construcție și reprezintă obiectul etapei a III-a de derulare a proiectului. Ea poate fi accesată la adresa <http://ecultfood.ub.ro/about>.

Au fost realizate, de asemenea, în cadrul proiectului eCULTFOOD următoarele activități de diseminare și sustenabilitate:

A. S-au organizat **2 workshopuri**, primul în data de 18 mai 2017, în cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, *Valorificarea Tehnologiilor Limbajului în Context European (EU-TEH'17)*, iar al doilea, *Patrimoniul cultural imaterial în era digitală. Limite și provocări*, în cadrul Colocviului Plurilingvism și interculturalitate ediția a VIII-a, 2 noiembrie 2017, „Sfârșitul utopiei”? Exil, migrație, interculturalitate, la Universitatea “Vasile Alecsandri” din Bacău.

B. S-au prezentat comunicări la **27 de conferințe**, 21 în țară și 6 în străinătate.

Membrii echipei proiectului de la Universitatea “Vasile Alecsandri” din Bacău au participat la următoarele conferințe:

1. Petronela Savin, *Phraseology and Culture in Eugeniu Coșeriu's Integral Linguistics*, Proverbe și locuțiuni, mare dandana!, Cel de-al IV-lea Congres Internațional al Asociației de Frazologie și Paremiologie PHRASIS, București, 27-29 septembrie 2017
2. Petronela Savin, *Crearea unui corpus de etnotexte culinare cu mijloace informatice. Faza I – Digitalizarea patrimoniului cultural alimentar al județului Bacău (PN-III-P2-2.1-BG-2016-0390)*, A XVI-a ediție a Simpozionului anual internațional al Institutului de Filologie Română „A. Philippide” *Clasic și modern în cercetarea filologică românească actuală*, Iași, 27-29 septembrie, 2017
3. Petronela Savin, *Patrimoniul cultural alimentar. Discurs și performare*, ediția a X-a a Colocviilor „Brăiloiu”, Colocviile „Brăiloiu”, Ediția a X-a: *Cultura tradițională, expresie a românității*, organizată de Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” al Academiei Române (București, 19-20 octombrie 2017).
4. Petronela Savin, *Utopia autenticității în discursurile cercetării etnolingvistice de teren*, Colocviul „Plurilingvism și interculturalitate”, Ediția a VIII-a: *Sfârșitul utopiei? Exil, migrație, interculturalitate*, organizat de Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău (Bacău, 2 noiembrie 2017)
5. Petronela Savin, Valentin Nedeff, Luminița Drugă (Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău), *Calendar de etnotexteculinare. Faza I – Digitalizarea patrimoniului cultural alimentar al județului Bacău (PNIII-P2-2.1-BG-2016-0390)*, A XIII-a ediție a Conferinței Naționale Anuale a A. S. E. R. –*Patrimoniu cultural: abordări teoretice și praxiologice*, organizată de Asociația de Științe Etnologice din România și Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare (Baia Mare, 8-12 noiembrie 2017)
6. Cosmina Timocea-Mocanu, *Practici culinare festive și cotidiene în satele băcăuane*. Selecția cercetătorilor vs. ofertele patrimoniale și valorizările interlocutorilor, la A XIII-a ediție a Conferinței Naționale Anuale a A. S. E. R. –*Patrimoniu cultural: abordări teoretice și praxiologice*, organizată de Asociația de Științe Etnologice din România și Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord din Baia Mare (Baia Mare, 8-12 noiembrie 2017)
7. Cosmina Timocea-Mocanu, *Cercetarea practicilor și tradițiilor culinare din județul Bacău, prin anchetele indirecte de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX*, la

- Colocviul „Plurilingvism și interculturalitate”, Ediția a VIII-a: *Sfârșitul utopiei? Exil, migrație, interculturalitate*, organizat de Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău (Bacău, 2 noiembrie 2017);
8. Cosmina Timocea-Mocanu, *Utilizarea experimentului etnografic în cadrul Proiectului Ecultfoot – Digitalizarea patrimoniului cultural alimentar. Regiunea Bacău*, Colocviile „Brăiloiu”, Ediția a X-a: *Cultura tradițională, expresie a românității*, organizată de Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu” al Academiei Române (București, 19-20 octombrie 2017).
 9. Florinela Floria, Petronela Savin, *Immaterial cultural heritage. From practice to preservation*, lucrare prezentată la Colocviul internațional PLUMEE 2017 – Le cinquième colloque francophone PLUridisciplinaire sur les Matériaux, l’Environnement et l’Electronique (PLUMEE 2017), Université “Vasile Alecsandri” de Bacau (Roumanie), 19-21 Octobre 2017
 10. Florinela Floria, *Sfârșitul utopiei. Practici alimentare în universul carceral*, lucrare prezentată la Colocviul Plurilingvism și interculturalitate ediția a VIII-a, 2 noiembrie 2017, „Sfârșitul utopiei”? Exil, migrație, interculturalitate Organizatori: Grupul de cercetare interdisciplinară LOGOS (afiliat Centrului INTERSTUD), Departamentul de Limba și Literatura Română și Științele Comunicării din cadrul Facultății de Litere, Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău, Centrul de Cultură „George Apostu” din Bacău
 11. Luminița Drugă, *Creativitate lingvistică și variație stilistică în denumirea unor preparate culinare tradiționale de fruct/dulce sau de post adaptate la spațiul urban moldovenesc*, Conferința Internațională de onomastică ”Numele și numirea” Sacru și profan în onomastică, Ediția a IV-a, Baia Mare, 5-7 septembrie 2017
 12. Luminița Drugă, Nadia-Nicoleta Morărașu, *(In)adaptare lingvistică a gastronomiei în spațiul cultural românesc*, Conferința Plurilingvism și interculturalitate, ediția a VIII-a, 2 noiembrie 2017, Bacău
 13. Ioan Dănilă (Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău) *Oiconime ceangăiești – județul Bacău*, A XIII-a ediție a Conferinței anuale a Asociației de Științe Etnologice din România (ASER), *Patrimoniu cultural: abordări teoretice și praxiologice*, Baia Mare, 8-12 noiembrie 2017

Membrii echipei proiectului de la Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” Iași au participat la următoarele conferințe:

În țară

1. BAEKTEL Workshop, Iasi, February 8-9, 2017.
2. The 13th International Scientific Conference eLearning and Software for Education eLSE2017, Bucharest, April 2017.
3. 9th Conference on Speech Technology and Human-Computer Dialogue, SpeD 2017, București, 6-9 iulie 2017.
4. *Workshop on Curative Power of Medical Data*, MEDA, a satellite event of the 13th EUROLAN Summer School on Biomedical Text Processing, 10-17 sept. 2017, Constanța, Romania.
5. International Workshop on Design and Spontaneity in Computer-Supported Collaborative Learning, DS-CSCL-2017, held at the 21th International Conference on Control Systems and Computer Science, CSCS21, București, 29-31 mai 2017
6. Round Table on Language Technology Valorisation in European Context, EU-Teh’17, Iași, 18 mai 2017 held on the European Week at UAIC, Iași, 15-21 mai 2017.

7. 13th International Scientific Conference eLearning and Software for Education, ELSE, București, 27-28 aprilie 2017
8. *Proverbe și locuțiuni, mare dandana!*, Cel de-al IV-lea Congres Internațional al Asociației de Frazeologie și Paremiologie PHRASIS, București, 27-29 septembrie 2017.

În străinătate

1. 26th International Conference on Information Systems Development (ISD2017), Larnaca, Cipru, 6-8 septembrie 2017.
2. 21st International Conference on Knowledge-Based and Intelligent Information & Engineering Systems (KES 2017), Marseille, 6-8 septembrie 2017.
3. 21st International Conference on Theory and Practice of Digital Libraries (TPDL2017) Thessaloniki, Grecia, 17-22 Septembrie 2017
4. Joint Conference on Digital Libraries (JCDL-2017), Toronto, 19-23 Iunie 2017
5. 3rd International Workshop on Social Media and the Web of Linked Data, Rumour-2017, Toronto, Canada, 22 June 2017.
6. 1st International Workshop on Modeling Societal Future (FUTURITY-2017), care a avut loc în cadrul TPDL2017, Grecia, Thessaloniki. 22 septembrie 2017.

C. S-au publicat **14 articole** dintre care **1** lucrare indexată **Web of Science**, **11** lucrări indexate **BDI** și **2** lucrări publicate în reviste **neindexate**

Lucrare indexată **Web of Science**

1. Petronela Savin, *Electronic Romanian-English Contrastive Collection of Food Set Phrases. Methodological Aspects*, „Philologica Jassyensia”, 2016, 23 (1), 99-106

Lucrări indexate **BDI**

1. Petronela Savin, *Expresia imaginară “a fâgădui marea cu sarea”. Universalitate și specificitate culturală*, în „Studii și cercetări științifice”, nr. 36, p. 33-30
2. Florinela-Gianina Floria, *Discursul vinului între coduri și semne. Elemente de sociosemiotică a patrimoniului cultural alimentar*. „Studii și cercetări științifice”, nr. 36, p. 39-45.
3. Florinela-Gianina Floria, *Partida ceaiului – imaginar cultural și patrimoniu estezic. O analiză semiodiscursivă*, „Studii și cercetări științifice. Seria filologie”, nr. 35, p. 127-131.
4. Ioana Boghian, *Ritualistic Values of Romanian Kitchen Tools*, “Cultural Perspectives”, ISSN 1224-239X, 2017, 22, pp. 49-62 , indexare CEEOL
5. Ioana Boghian, *Functions of Dreams about Food and Eating in Literature*, “INTERSTUDIA”, ISSN 2065-3204, 2017, 21, pp. 27-36 , indexare CEEOL, Index Copernicus, Fabula, SCIPPIO, KVK.
6. Diana Maria Trandabăț, *Towards building knowledge resources from social media using semantic roles*, în „Lecture Notes in Computer Science”, 2017
7. Diana Maria Trandabăț, *Enriching learning materials with semantic roles*, în „Procedia Computer Science”, 2017
8. Diana Maria Trandabăț, Daniela Gîfu, *Social Media and the Web of Linked Data*, „Digital Libraries” (JCDL), 2017
9. Mihaela Onofrei, Daniela Gîfu, Cecilia Bolea, *Old geographical corpora: A methodology for interpretative transcription*, în „Speech Technology and Human-Computer Dialogue – SpeD”, 2017,
10. Daniela Gîfu, Mihaela Onofrei, *Detecting Bridge Anaphora in Novels*, „Control Systems and Computer”, 2017

11. Andreea Macovei, *Capturing the Evolution of Characters in Novel*, „Control Systems and Computer (CSCS)”, 2017

Lucrări științifice **neindexate**:

1. Petronela Savin, Valentin Nedeff, Cosmina Timoce-Mocanu, Luminița Drugă, *Digitalizarea patrimoniului cultural alimentar al județului Bacău*. Aspecte metodologice, în „Caietele ASER”, 13/2016, p. 103-111.
2. Ioan Dănilă, *The Geography of Tradition. A Case Study: “The Romanian Ethnographic Atlas”*, în „Journal of Romanian Literary Studies”, issue no. 10/2017, 35-41.

Concluzii:

Au fost îndeplinite **100%** obiectivele etapei.

S-au obținut următoarele **rezultate**:

- 3 vizite de lucru realizate;
- 2 workshopuri organizate;
- 27 lucrări prezentate la manifestări științifice;
- 14 lucrări științifice publicate.

Bibliografia

- AER III = *Atlasul etnografic român*, vol. III, *Tehnica populară. Alimentația*, întocmit de Institutul de Etnografie și Folclor „Constantin Brăiloiu”, coordonator Ion Ghinoiu, București, Editura Academiei Române, 2008
- ALR s.n. = *Atlasul lingvistic român*, vol. IV, s.n., Institutul de Lingvistică al filialei din Cluj a Academiei Române, sub conducerea lui Emil Petrovici, București, Editura Academiei, 1965
- Bergflødt, Sigurd, Amilien, Virginie, Skuland, Silje E. (2012). *Nordic Food Culture(S) – Thoughts and Perspectives by Way of Introduction*, *Anthropology Of Food* 7.
- Cannarella, Carmelo, Piccioni, Valeria (2011), *Traditiovations: Creating innovation from the past and antique techniques for rural areas*, „Technovation”, 31, pp. 689-699.
- Coșeriu, Eugen (1994): *Lingvistica din perspectivă spațială și antropologică. Trei studii*, cu o prefață de Silviu Berejan, editor Stelian Dumitrăcel, Chișinău, Editura Știința
- Djuvara, Neagu (2005): *Între Orient și Occident. Țările Române la începutul epocii moderne (1800-1848)*, ediția a III-a, București, Editura Humanitas
- Dumitrăcel, Stelian, în colab. cu Hreapcă, Doina și Bîrleanu, Ion-Horia (1997): *Ancheta dialectală ca formă de comunicare*, Iași, Editura Academiei Române
- Goode, E. (1992). *Collective Behavior*, New York, Harcourt Brace Jovanovich.
- Goody, J. (1982). *Cooking, Cuisine, and Class: A Study in Comparative*, Sociology Cambridge.
- Handayani, I.P., Prawito, P. (2009). *Indigenous soil knowledge for sustainable agricultura*. Sociology, Organic Farming, Climate Change and Soil Science, 3, pp. 303-317.
- Lévi-Strauss, Claude (1995): *Mitologice. I. Crud și gătit*, traducere și prefață de Ioan Pânzaru, București, Editura Babel
- Luciak, M. (2010). *Educating Teachers for Diversity: Meeting the Challenge*, N.p: Paris: OECD.
- Lupescu, Mihai, *Din bucătăria țaranului român*, prefață de Radu Anton Roman, studiu introductiv și bibliografie de Măria Rafailă, postfață de Antoaneta Olteanu, Editura Paideia, 2000.

- Oișteanu, Andrei (1998): *Mythos & Logos. Studii și eseuri de antropologie culturală*, București, Editura Nemira
- Parrotta, J.A., Agnoletti, M. (2007) *Traditional forest knowledge: challenges and opportunities*. *Forest Ecology Management* 249 (1, 2), 1-4.
- Savin, Petronela , *De gustibus disputandum... Frazeologia românească privitoare la alimentație*, Editura Universității „A. I. Cuza”, Iași, 2011
- Știucă Narcisa-Alexandra, *Alimentație tradițională*, în Comisia Națională pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial *Patrimoniul cultural imaterial din România. Repertoriu I = Patrimoine Culturel Immatériel de Roumanie* , București: CIMEC, 2009.
- Trandabăț, Diana, Gîfu, Daniela (eds.) (2017), *Linguistic Linked Open Data, 12th EUROLAN 2015 Summer School and RUMOUR 2015 Workshop*, Revised Selected Papers, SPRINGER, 2017, ISSN 1865-0929, DOI 10.1007/978-3-319-32942-0.